

DOLINIANSKE ZVESTI

Číslo 3/2020
OKTÓBER 2020

Obecné noviny Stredné Plachtince • Štvrťročník • Nepredajné

Život v materskej škole očami pani riaditeľky

**PAMIATKA
REFORMÁCIE**

Správne kompostovanie

Asfaltovanie farského dvora

OBSAH OBECNÝCH NOVÍN

- 3 **Neuskutočnené podujatie Stretnutie rodákov**
- 4 **Naši škôlkari**
- 5 **Život v našom cirkevnom zbore**
- 6 **Duchovné zamyslenie**
- 8 **Pastiersky list**
- 8 **Kompostovanie**

Obecný úrad Stredné Plachtince
Stredné Plachtince č. 110
991 24 Dolné Plachtince

Telefón, fax: +421 474 830 301, +421 918 389 863
E-mail: info@stredneplachtince.sk,
obec_str.plachtince@stonline.sk

Pondelok:	08:00 - 12:00	13:00 - 16:00
Utorok:	nestránkový	deň
Streda:	08:00 - 12:00	13:00 - 17:00
Štvrtok:	08:00 - 12:00	13:00 - 16:00
Piatok:	08:00 - 12:00	13:00 - 16:00

VÝVOZ ODPADU

Komunálny odpad

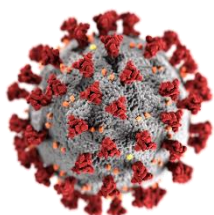
6. november 2020 (piatok)
27. november 2020 (piatok)
18. december 2020 (piatok)

Triedený odpad

12. november 2020 - plasty, tetrapaky, obaly z kovov
26. november 2020 - papier
11. december 2020 - plasty, tetrapaky, obaly z kovov

Sklo z nádob/zvonov

mesiac december 2020

COVID-19

Pre občanov je prístupná infolinka COVID-19:

0800 174 174

Milí čitatelia,

Opäť po pár mesiacoch sa Vám už tradične prihovráame aj prostredníctvom našich obecných novín. Po uvoľnenom lete bez významných opatrení prišla jeseň a už opäť tu máme mimoriadnu situáciu.

Dovoľte, aby sme Vám spríjemnili tieto možno náročné dni a pripravili sme si pre Vás viaceré zaujímavé články. Aj napriek všetkým okolnostiam sa nám podarilo spracovať zmysluplný a pútavý obsah a veríme, že Vás aspoň na niekoľko okamihov vytrhneme z negatívnych informácií a prinesieme pre zmenu viaceré pozitívnych.

Zároveň mi ako starostovi obce dovoľte sa poďakovať všetkým občanom obce za to, že pomohli svojou spoločnou zodpovednosťou v boji proti ničivému vírusu a počas celého testovania boli zodpovední a ohľaduplní voči sebe, svojej rodine a celému personálu, ktorí odoberali a vyhodnocovali všetky vzorky.

Zároveň osobitne ĎAKUJEM za prípravu a celkový priebeh testovania počas sobotňajšieho dňa členom testovacieho tímu, ktorí svoj voľný čas zamenili za ťažkú službu v rámci testovania pre dobro našich občanov:

- nrtm. Ing. Ján Lacika –príslušník OS SR
- npor. JUDr. Roman Balga – príslušník PZ SR
- Geyongyika Cesnaková – zdravotníčka
- Gabriel Kučík – zdravotník
- Mgr. Zuzana Ferová – administratíva
- Žaneta Miháľová – administratíva
- Adrian Kukučka - dobrovoľník

Touto cestou chcem poprosiť občanov, aby aj naďalej boli ohľaduplní, dodržiavali všetky nariadenia ktoré sú v súčasnej situácii nevyhnutné a prispeli tak k záchrane svojho života a zdravia a života nás všetkých.

Štefan BENKO

NEUSKUTOČNÉ PODUJATIE STRETNUTIE RODÁKOV

Naša základná organizácia Jednoty dôchodcov v Stredných Plachtinciach má svoj Klub Júliusa Pántika. My, členovia, sme právom hrdí na nášho rodáka „Ďuska“ ako ho familiárne volali obyvatelia obce. Nesmierne miloval svoju rodnú dedinku. Nezabudnuteľné myšlienky vyslovil pri stretnutí rodákov 29.11.1979: „Plachtinská dolina. Dolina. Stredné Plachtince, dedinka môjho detstva, jeden z najzabudnuteľnejších kútov, ale zároveň aj najkrajších v republike!“

V kútiku duše sme pociťovali podlžnosť aj voči druhým rodákovi, ktorí svojim umom, usilovnosťou prekročili prah svojej rodnej hrude a dosiahli významné postavenie na Slovensku i vo svete.

Preto skrsla myšlienka o spolupráci našej organizácie, súkromným podnikateľom Ľubom Mackom, obecným úradom a cirkevným zborom zorganizovať 1. Stretnutie rodákov. Po schválenom projekte s finančnou podporou VUC sme mohli toto stretnutie uskutočniť. Bolo venované hlavne prof. JUDr. Jánovi Svákovi DrSc. Podujatie sa uskutočnilo 27. Júla 2019 s celodenným programom. Podrobne o tejto udalosti boli uverejnené články v týždenníku „Pokrok“ a v našich „Dolinianskych Zvestiach 1/2019. Pán profesor bol veľmi dojatý a do našej Pamätnej knihy napísal: „Váženým a milým spoluobčanom a na celý život rodákovi – s veľkou úctou a pokorou Ďakujem za jeden z najkrajších dní môjho života a želám, aby v pokračovaní tejto tradície urobili šťastnými seba a všetkých rodákov.“

Tieto slová nás nesmierne potešili a povzbudili k organizovaniu 2. Stretnutia rodákov. Opäť VUC v Banskej Bystrici schválil projekt a rozhodli sme sa, že hlavnou osobou tohto stretnutia bude Ján Mäsiar s jeho súrodencami a ich rodinami.

Tento náš rodák, človek, ktorý celý život prežil vo svojej rodnej dedine a svojou aktivitou a všestrannou činnosťou úspešne reprezentuje našu obec. Jeho práce sú známe v celom našom regióne a v kultúrnej a vedeckej oblasti i inde na Slovensku.

Žiaľ, do tejto našej aktivity vstúpila pandémia, ktorá zasiahla celý svet. Corona vírus vyškrtal všetky akcie, nevynímajúc aj našu a pomaly zastavil kultúrny, spoločenský život.

Ako predsedníčka ZO JDS som sa rozhodla aspoň čiastočne naplniť naše predstavy o stretnutí a napísať niečo o tomto našom významnom rodákovi a jeho bratovi.

V osade (Vrbina) Dolná Vrbina na začiatku 2. Svetovej vojny prišiel na svet 3. októbra 1939 malý chlapec Janko. Sudičky pri jeho narodení boli nesmierne štedré, dali mu do vienka niekoľko múz. No, narodil sa do ťažkej doby, v chudobnej rodine a všetky danosti nemohol dokonale využiť. Túžba po vyššom vzdelaní sa mu nenaplnila, ale jeho vrodene schopnosti rozvíjal sám. Vo svojom pernom živote dosiahol viac, ako niekoľko ľudí dokopy. V jednej z jeho spomienok napísal. „Boh ma obdaril urobiť všetko čo vidím, cítim, počujem.“

Svoj talent po výtvarnej stránke využil rôznymi dielami. Rád maľoval obrazy s cirkevnou tematikou. Niekoľko obrazov namaľoval v spojení s prírodou. Svojím známym maľoval rôzne výjavy na stenu. V starom kultúrnom dome namaľoval na javisku a po stenách Marínu, Detvana a rôzne motívy. Krásne je namaľované priečelie nového kultúrneho domu.

Po hudobnej stránke vynikal hraním na rôzne hudobné nástroje: trúbku, klarinet, píšťalku, fujaru a hlavne na husle a heligónku, ktoré mal najradšej. Založil cimbalovú muziku pri súbore „Plachtinčan.“ Bol zanietým divadelníkom, hrával v amatérskych súboroch v rodnej obci ale aj v okolitých obciach. Svoje schopnosti plne využil aj počas základnej vojenskej služby.

Jeho tvár a talent sme mohli vidieť aj vo filme „Plachtinská svadba“ v réžii národného umelca Martina Ťapáka. Zahral si v ňom aj náš rodák herec Milan Kňažko. Zaslúžil sa aj o to, že spolu s Pavlom Antolovom získali do tohto filmu 60 miestnych občanov. Film na celosvetovej súťaži bol ocenený Diplomom za 3. miesto.

Často vystupoval v dokumentárnych filmoch a reportážach v rozhlase a televízii.

Má rád históriu. Výskumami a zbieraním artefaktov zdokumentoval históriu, minulosť obce a okolia. Zozbieral rôzne poľnohospodárske stroje, zdokumentoval ľudový odev a zvyky v Plachtinciach. Všetko je sústredené v Múzeu Samuela Godru, ktorého je zakladateľom. Venuje sa aj cirkevnej činnosti o ktorej je napísané v rôznych publikáciách cirkevného zboru.

S veľkou vervou sa pustil do projektov „Náučné chodníky“ a so spoluobčanmi vybudovali 6 chodníkov.

1. Holica – jaseň mannový – Príbelce
2. Pohanský vrch – hradisko – Horné a Stredné Plachtince
3. Katovka – Hrad – Modrý Kameň
4. Zámok – Blížňava – Čebovce
5. Židová diera – Stredné Plachtince, Modrý Kameň
6. Priedolia – Stredné Plachtince

Autor smutne konštatuje: „Žiaľ dostupný je len náučný chodník Holica – jaseň mannový – Príbelce.“ Škoda.

Najväčšou a najmilšou záľubou Jána Mäsiara je písanie. Jeho vernými druhmi sa stali ceruzka a pero. Je známym regionálnym spisovateľom. Napísal niekoľko kníh a publikácií.

1. Plachtinské povesti (2000)
2. Vývoj ľudového odevu v Plachtinciach a Príbelciach (2005)
3. Život obyvateľov v Plachtinciach a Príbelciach (2008)
4. Hontiansko-novohradské povesti, príhody a zbojnícke piesne (2010)
5. Vrchoch v každom z nás (2015)
6. Cirkevné, regionálne múzeum Samuela Godru (2017)
7. Turecká podkova (2014)
8. Výlet do minulosti Plachtinskej doliny (2017)
9. Krížne cesty (z môjho života) 2019
10. Návraty do minulosti Plachtinskej doliny (2019)
11. Svadba našich starých Slovanov
12. Chlieb má vôňu zeme

V knihe „Krížne cesty“ na záver píše. „Nerád píšem túto možno poslednú knihu v mojom živote, lebo neviem kedy mi dohorí moja svieca a kedy odídem na večný pokoj...“

Bohu vďaka, Jankovi svieca horí ďalej. Je vytrvalý, píše aj napriek chorobe, krásnemu veku – dožil sa 80. narodenín. Svedectvom sú posledné jeho knihy. Práve pracuje nad knihou „Chlieb má vôňu zeme.“ Dojemné sú jeho slová, ktoré vyslovuje s pokorou v duši. „Odchádzam s pokojnou myslou, neplačte za mnou, ale rozdeľte radosť a milujte svoj národ tak, ako som ho miloval ja.“ Ešte je čas Janko! Pre našu obec si nezabudnuteľným človekom a pre ďalšie generácie vzorným príkladom. Vďaka za všetko!

Ján Mäsiar nezostal jedináčikom. Do rodiny roku 1953 a 1956 pribudli dvaja súrodenci – brat Pavel a sestra Mária. Narodili sa do oveľa lepšej doby, ktorá im dala možnosť získavať vedomosti a študovať. Hlavne brat RnDr. Pavel Mäsiar mal vzťah k matematike a prírodným vedám. Po maturite absolvoval vysokoškolské štúdium, na Prírodovedeckej fakulte v Bratislave, odbor pedagogický s aprobáciou matematika a deskriptívna geometria. Učil na gymnáziu v Bratislave. Pracoval na Výskumnom ústave pedagogickom a na metodicko-pedagogických pracoviskách. Bol riaditeľom jedného z Metodicko-pedagogických centier Slovenska. Pôsobil až do dôchodku na poste riaditeľa pedagogického odboru generálneho riaditeľstva spojeného Metodicko-pedagogického centra.

Publikoval niekoľko odborných článkov z oblasti teórie a praxe vyučovania matematiky a bol spoluautorom niektorých učebníc matematiky pre základné školy.

V roku 1987 vykonal rigoróznú skúšku a získal titul doktora prírodných vied.

V mladosti sa venoval športu, hlavne futbalu a orientačnému behu. Všetci súrodenci majú svoje rodiny a tešia sa z detí a vnúčat.

Do ďalšieho života im rodáci želajú zdravie a nech pokračujú s vervou vo svojich záľubách.

NAŠI ŠKÔLKARI

Všetko, čo naozaj potrebujem vedieť o tom, ako žiť, čo robiť a akým byť, som sa naučil v materskej škole. Múdrost nebola na vrchole hry zvanej vysoká škola, ale na pieskovisku materskej školy.

**TAM SOM SA NAUČIL:
SO VŠETKÝM SA PODEĽ.**

- HRAJ FÉR.

- NEBI ĽUDÍ.

- VRÁŤ VECI TAM, KDE SI ICH NAŠIEL.

- UPRAŤUJ PO SEBE.

- NEBER SI NIČ, ČO TI NEPATRÍ.

- AK NIEKOMU UBLÍŽIŠ, Povedz prepáč.

- UMÝVAJ SI RUKY PRED JEDLOM.

- SPLACHUJ.

- TEPLÉ KOLÁČIKY A STUDENÉ MLIEKO TI UROBIA DOBE.

- ŽI VYROVNANÝ ŽIVOT - TROCHU SA UČ A PREMÝŠĽAJ,
TROCHU KRESLI A MAĽUJ, TROCHU SPIEVAJ A TANCUJ,
HRAJ SA A PRACUJ.

- KAŽDÝ DEŇ POPOLUDNÍ SI ZDRIEMNI.

- KEĎ VYRAZIŠ DO SVETA, DÁVAJ SI POZOR NA
DOPRAVU, CHYŤ SA NIE-KOHO ZA RUKU A DRŽ SA VŽDY S
OSTATNÝMI POHROMADE.

- NIKDY NEPRESTAŇ ŽASNÚŤ. / ROBERT FULGHUM/

Materské školy sú jedinečnými inštitúciami, ktoré deťom poskytujú výchovu, vzdelávanie a starostlivosť, teda akési 3 v 1.

Takou je i naša Materská škola v Stredných Plachtinciach. V súčasnosti sa v nej deti vzdelávajú v oblastiach Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a príroda, Človek a spoločnosť, Človek a svet práce, Umenie a kultúra / Hudobná výchova, Výtvarná výchova/ a Zdravie a pohyb.

Okrem toho materská škola rozširuje svoju vzdelávaciu ponuku podľa toho, na čo sa za-meriava, teda podľa svojej profilácie. Vytvára si Školský vzdelávací program, so zameraním na enviromentálnu výchovu, zážitkové učenie, rozvíjanie technických zručností detí, či rozvíjanie ich emocionálnej inteligencie.

Výchova a vzdelávanie prebieha prostredníctvom tematických projektov, /podľa ročných období/, ktoré umožňujú zmysluplné učenie sa a učenie detí. To znamená, že deti sa učia a rozvíjajú v jednotlivých oblastiach prostredníctvom zaujímavej témy, ktorú volí buď učiteľka, ale dosť často si ju volia aj samotné deti, vychádza z ich záujmov. V školskom roku 2020/2021 je našim cieľom obohatiť už existujúci Školský vzdelávací program „Sovičky“ o prvky regionálnej kultúry, miestne ľudové tradície /rozvíjať u detí vzťah k regiónu poznávaním

významných udalostí, osobností, histórie, prírodných krás/, o zdravotnú výchovu po-čas pandémie a o „vitamínový“ projekt „Proti obezite“.

Hoci je každému dieťaťu najlepšie v blízkosti mamy a nič tento pocit nenahradí, časom sa rodičia rozhodli poslať svoju ratolesť do našej Materskej školy, ktorá ho dokáže obohatiť v rôznych smeroch. V čom je teda pre ich deti príchod do nášho kolektívu pozitívom?

Pre mnoho detí je škôlka prvým miestom, kde sa stretnú s určitou štruktúrou, s pani učiteľkami a sú vo väčšej skupine detí. Dieťa má príležitosti naučiť sa deliť sa s ostatnými, počúvať aj iné autority okrem rodičov a blízkej rodiny, nasledovať inštrukcie a pripraviť sa na to, čo príde v škole.

V našej materskej škole sa dieťa naučí vyberať si, pretože je viacero druhov aktivít, ktorým by sa mohlo venovať. Ak sa dieťa len tak potuluje, pani učiteľky ho povzbudia, aby si vybralo to, čo ho zaujíma. Dajú mu návrhy, ako sa zapojiť a povzbudia ho, aby sa stalo súčasťou skupiny.

Aj keď to pri pohľade na materské školy možno tak nevyzerá, toto prostredie je jasne štruktúrované, vďaka čomu si dieťa ľahšie nájde kamarátov. Neznamená to však, že v prostredí je veľa pravidiel alebo cítiť prílišnú prítomnosť dospelých, pretože štruktúra je pre deti neviditeľná. Prostredie je navrhnuté tak, aby povzbudilo sociálne interakcie medzi deťmi a minimalizovalo počet ich konfliktov.

Na to, aby sa dieťa mohlo vyvíjať, potrebuje sa cítiť pri učiteľovi bezpečne a mať pocit, že učiteľovi na ňom záleží. Už 3-ročné dieťa dokáže byť bez rodičov a budovať si vzťahy aj s inými ľuďmi. V škôlke sa buduje vzťah medzi dieťaťom, učiteľom a rodičom, pričom prioritou je vzťah učiteľa a dieťaťa. Rodičia sú vnímaní ako tí, ktorí poznajú dieťa najlepšie. Učitelia sa snažia pochopiť a rešpektujú ciele rodiča, čo sa týka výchovy dieťaťa.

Dieťa sa učí sociálnym zručnostiam a emočnej sebakontrolou za pochodu, pretože má pri sebe pani

učiteľky, ktoré mu v tom pomáhajú. Rolou učiteľa nie je riešiť detské konflikty, ale vstúpiť do problému len ak je to absolútne nevyhnutné.

Deti majú príležitosť pomáhať pri upratovaní triedy alebo pri iných drobných úlohách. Očakáva sa od nich, že si pred jedlom umyjú ruky a učia sa základným veciam. Pani učiteľky však pomáhajú deťom, aby si uvedomili, že aj ony samy, alebo ich kamaráti, môžu byť zdrojom poznania. Počas toho, ako deti chodia do školy sa všetko ich vzdelávanie odohráva v komunite ich rovesníkov. Avšak to, ako uspieť v skupine rovesníkov, sa deti začínajú učiť už aj v materskej škole.

Práve vo veku troch až piatich rokov deti prechádzajú obrovským jazykovým vývinom, výrazne sa rozširuje ich slovná zásoba a vety sa stávajú zložitejšími. V materskej škole majú deti množstvo príležitostí na diskusie, odpovede na otázky učiteliek počas aktivít, spievanie pesničiek alebo čítanie kníh či učenie riekaniek. Detská skupina tento efekt rozvoja jazyka výrazne podporuje, pretože aj deti, ktoré nemajú rady riekanky či čítanie kníh si k nim medzi deťmi ľahšie nájdu cestu. Pani učiteľky v škôlke môžu dieťaťu pomôcť s vývinom jazyka aj vďaka tomu, že sa nebudú snažiť dominovať konverzácii, budú ich učiť nové slovíčka a pýtať sa otázky, ktoré si vyžadujú odpovede. Kognitívne schopnosti dieťaťa sa zlepšia vďaka tomu, že dieťa sa zapája do aktivít, ktoré si vyžadujú pýtanie otázok a premýšľanie o problémoch.

Na rozdiel od školskej dochádzky, počas škôlky nie sú cieľom správne odpovede. Pani učiteľky deti pozorujú, pýtajú sa otázky a počúvajú detské nápady, na základe ktorých tvoria ďalšie aktivity. Všetko je príležitosťou na učenie a deti si vďaka svojej fantázii dokážu zo všetkého spraviť zábavu. Nevnímajú tak jasne rozdiel medzi fantáziou a realitou, avšak nemusí to byť nutne zlé, ale bohatá fantázia môže pomôcť učeniu.

Deti od malička prejavujú záujem o matematiku a gramotnosť. Sú zvedavé, pozorujú, a chcú byť kompetentné v schopnostiach cenených dnešnou spoločnosťou, ako napríklad čítanie a schopnosť skontrolovať si výdavok v obchode. V materskej škole sa deti vďaka rôznym aktivitám pripravujú na základnú školu, kde sa čítať, písať a počítať naučia. Jednou z aktivít, ktoré slúžia na prípravu je napríklad spievanie pesničiek, kde sa hláskuje abeceda. Ak k tomu deti vidia aj obrázky písmen, začnú si budovať základné spojenia medzi hláskou a písmenom. Hranie sa s písmenami často vedie k tomu, že deti sa chcú naučiť písať vlastné meno. Počítanie počas rôznych hier zase potrebuje schopnosť dieťaťa uvedomiť si vzorce, zlepšiť schopnosť plánovania a riešenia problémov. Všetko schopnosti, ktoré sú užitočné do života. Vďaka tomu, že tieto schopnosti sú súčasťou obyčajných aktivít, deti nenudia, ale naopak zaujímajú.

V škôlke sa zlepšuje aj fyzická koordinácia dieťaťa. Deti majú možnosť behať, hrať sa na ihri-sku či liezť. Môžu si vybrať z obrovského množstva aktivít, učia sa strihať nožničkami, kresliť či tancovať. Vďaka rôznorodosti aktivít sa zlepšuje nielen koordinácia dieťaťa, ale aj jeho celková rovnováha.

Kedže v materskej škole nezvoní, nie sú prestávky, deti sa učia hrou, situačne, prierezovo, integrovane a v rôznych formách, výchovno-vzdelávacia činnosť nie je obmedzená na určitý čas. Tým, že dopoludňajšie a popoludňajšie vzdelávacie aktivity sú úplne rovnocenné, učiteľka môže aktivity prispôbiť tempu dieťaťa, jeho záujmu, jeho úrovni, môže sa k činnosti vrátiť, môže ju rozvíjať, prehĺbovať a tým skutočne zabezpečiť zmysuplné učenie sa detí. Zdravotné cvičenia, pobyt vonku, hry podľa výberu detí a vzdelávacie aktivity sa navzájom prelínajú a dopĺňajú, súčasťou vzdelávacích aktivít sa stávajú aj činnosti zabezpečujúce životosprávu. Všetko sa deje hravou formou.

Materská škola „Sovičky“ je neutrálnym prostredím. I keď plníme určitú kompenzačnú funkciu, nikdy nebude našim zámerom nahrádzať rodinu dieťaťa. Našou víziou učiteliek tejto materskej školy je svojou kvalifikovanosťou, rozhladenosťou, empatiou dokázať vy-tvoriť pre každé dieťa prostredie, v ktorom má svoje miesto a ktoré neohrozuje jeho identitu. Pri každodennej komunikácii s rodičom, pri spoločných aktivitách spoznávať svet dieťaťa, rešpektovať ho, rozvíjať a obohacovať. Materská škola je tu pre všetky deti, ktoré ju navštevujú. Všetci dospelí sú v nej pre deti. I keď poskytuje služby stravovania, bezpečného prostredia, či možnosti denného odpočinku, je v prvom rade výchovno-vzdelávacou inštitúciou, ktorej činnosť je regulovaná Štátnym vzdelávacím programom.

Materská škola „Sovičky“ je predškolským zariadením s perfektným „doplňkovým ser-visom“, pretože zriaďovateľom je Obec Stredné Plachtince a spoluprácu týchto dvoch inštitúcií možno vidieť každý deň. Niekedy ide o drobné opravy v budove, technickú pomoc, ale aj o sústavnú, postupnú výmenu už opotrebovaného,

nemoderného inventáru z obecných finančných zdrojov, či inováciu interierových miestností a exteriéru. Počas uplynulého obdobia prebehla výmena okien, kúrenia, asfaltovanie dvora, utepenie budovy /realizované s finančnou podporou predsedu vlády/, exteriér sa zaplňa certifikovanými preliezkami, šmýkačkami. Na začiatku tohto školského roka to bola výmena niekoľko ročných lehátok za nové, dizajnovo krajšie. Je to úžasné a v mnohých iných miestach vôbec nie bežné, preto všetkým zainteresovaným patrí veľká vďaka.

V marci školského roka 2019/2020 nás všetkých nečakane zasiahol koronavírus. V dôsledku uzavretia škôl išlo o pomerne náročné obdobie. Verili sme, že tento neľahký čas je už za nami a teraz sa spoločne môžeme pozerieť dopredu, nabráť sily a energiu do nového školského roka, ktorý bude pokojnejší a tvorivejší. Dúfali sme, že od septembra sa vrátíme do bežného života na školách, ale všetci veľmi dobre vieme, že situácia sa skomplikovala a my všetci znova ideme spoločne dokázať, že tak ako prvý krát, aj teraz to zvládneme. Spoločne si to želajme. Želajme si hlavne zdravie, veľa úspechov, veľa energie a radosti z našej práce.

Na záver môjho príspevku ďakujeme všetkým rodičom detí za to, že nám ich zverili, ďakujeme za prejavenu dôveru. S úctou pedagogické zamestnankyne Materskej školy Stredné Plachtince Iveta Gáliková a Mgr. Dana Nováková.

Autor článku

Mgr. Dana NOVÁKOVÁ

RECEPTÁR

Jemný hruškový koláč

DĹŽKA PRÍPRAVY
70 minút

ČAS ÚPRAVY
40 minút na 180 °C

POČET PORCIÍ
6

Suroviny:

250 g **múka hladká**
120 g **maslo**
80 g **cukor kryštálový**
100 ml **veľmi studená voda**
450 g **očistené hrušky**
štipka **korenie čierne mleté**
štipka **soľ**

Začneme prípravou cesta. Prístrojom, alebo ručne, spracujeme preosiatu múku, štipku soli, studené maslo nakrájané na kocky a studenú vodu. Cesto vytvarujeme do gule a necháme aspoň 30 minút v chladničke odpočívať.

Medzitým očistené hrušky nakrájame na kocky, zmiešame s cukrom, štipkou mletého čierneho korenia a ak chceme, zalejeme pohárom brandy. Necháme oddýchnuť 30 minút.

Cesto rozdelíme na dve časti a obe vyvaľkáme na veľkosť tortovej, alebo koláčovej formy s priemerom zhruba 20 cm. Formu vyložíme jednou vyvaľkanou časťou cesta a popicháme ho vidličkou. Na cesto preložíme zliate hrušky (šťavu nevylietame, vypijeme, prípadne použijeme pri servírovaní!). Na hrušky položíme druhú časť vyvaľkaného cesta. Zbytky cesta môžeme použiť na dekoráciu koláčika.

Pečieme na 180 °C asi 40 minút.

Dobrú chuť!

ŽIVOT V NAŠOM CIRKEVNOM ZBORE

Dnes ráno som bol v potravinách a začul som hlasný náraz a niečo sa rozbilo. Keďže som bol zvedavý, išiel som smerom k zvuku a uvidel som, ako niektorí ľudia šepkajú a obzerajú sa späť na koniec ďalšej uličky. Keď som išiel tou uličkou, uvidel som staršiu pani, ktorá narazila do police a veľa vecí spadlo na zem a rozbilo sa. Zahanbene kľáčala na zemi a horúčkovo sa to snažila upratať.

Cítil som sa pre ňu tak zle a všetci tam len tak stáli a dívali sa na ňu. Išiel som teda k nej a kľakol si k nej a povedal som jej, aby sa nebála a začal som jej pomáhať zbierať polámané kúsky. Asi po minúte prišiel vedúci obchodu, pokľakol vedľa nás a povedal: „Nechajte to, hneď to vyčistíme.“

Pani, úplne zahanbená, povedala: „Toto všetko musím najskôr zaplatiť.“ Manažér sa usmial, pomohol jej vstať a povedal: „Nie, madam, na toto máme poistenie, nemusíte platiť nič!“

Ak ste sa dočítali až sem, bol by som rád, keby ste mi venovali minútu. Nech ste kdekoľvek, zatvorte oči a predstavte si, že Boh robí to isté pre vás!

Zbieranie kúskov zlomeného srdca zo všetkých úderov, ktoré na vás život hodil. Účet za vaše chyby, hriech a bláznovstvo bol už zaplatený prostredníctvom drahocennej Kristovej krvi. Boh uzdraví všetky tvoje rany. Chce vás opäť jemne zdvihnúť na nohy, vyčistiť váš neporiadok a pozbierať všetky zlomené kúsky. Chce ťa uzdraviť! Chce sa postarať o tvoju dušu! Môžeme mať rovnaké poistenie a volá sa MILOSTĽ!

Milí priatelia, po 10.5.2020 sme sa znovu začali stretávať aj v našich kostoloch. V lete sa nám opatrenia uvoľnili a mohli sme byť v kostole koľkokoľvek a dokonca počas aj bez rúšok. Mohli sme pristúpiť k spovedi a prijímať večeru Pánovu. No už koncom septembra sme nemohli uskutočniť 2. zborový deň a počas pamiatok posvätenia našich oboch chrámov bol počet ľudí obmedzený na 50 a len s rúškami.

No aj v tomto čase sme mohli s Božou pomocou urobiť mnohé požehnané veci:

V polovici júla to bolo asfaltovanie farského dvora až po múzeum Samuela Godru. Na toto asfaltovanie nám prispel Úrad vlády SR. Projekt vypracoval a podával pán starosta našej obce Štefan Benko, za čom mu cirkevný zbor ECAV srdečne a úprimne ďakuje.

V júli sa konal seniorálny konvent Novohradského seniorátu v Malej Čalomiji. Zúčastnili sa ho z nášho cirkevného zboru: Jaroslav Pavlov, Pavel Ferov, Dušan Šúňava, Pavel Ondrejko a Jaroslav Ďuriš.

Pravidelne sme nahrávali služby Božie online za Novohradský seniorát. Nahráva nám ich za „dolnú časť Novohradu“ brat Janko Ondrejko z Horných Plachtiniec. Kantorskou službou pri nich slúži náš brat kantor Martin Pavlov z Horných Plachtiniec. Chcem sa im aj touto cestou za ich pomoc a ochotu srdečne poďakovať. Začali sme nahrávať v máji u nás v Stredných Plachtinciach a nahrávanie pokračuje pravidelne ďalej. A práve teraz to budeme môcť oceniť, keď sa znovu sprísnilo opatrenie. Služby Božie sú na našej internetovej stránke obce: www.stredneplachtince.sk. Pozrieť si ich môžete každú nedeľu od 9:00h. ráno.

Od augusta hrávame v telocvični v Dolných Plachtinciach s deťmi zo základných škôl futbal, basketbal a florbal. Je to raz za týždeň - v stredu od 15:00h. Prísť môžu i deti zo Stredných či Horných Plachtiniec, ak o to budú mať záujem, ale treba sa u mňa prihlásiť - stačí aj telefonicky. Samozrejme pokračovať budeme teraz len po uvoľnení opatrení.

V septembri sme uskutočnili aj obaračky v cirkevnom vinohrade, no a poslednú septembrovú nedeľu sme ďakovali za úrody zeme.

Od 15.10.2020 sú naše kostoly opäť uzavreté pre spoločné služby Božie. Nevieime presne dokedy. A tak máme možnosť počúvať evanjelickú pobožnosť každú stredu večer o 17:30h. v slovenskom rozhlase. Či nájsť si v programe služby Božie v televízii. Na oficiálnej stránke našej evanjelickej cirkvi- www.ecav.sk je možnosť počúvať biblické zamyslenia každý deň, či nedeľné služby Božie z mnohých miest na Slovensku.

Doba, ktorú práve teraz žijeme nás posúva ďalej. Už vôbec nevieme, čo bude zajtra. Čo nám zajtrajší deň prinesie. Ako to bude. Čo zasa nebudeme môcť. A preto dobre si vezmime k srdcu slová Pána Ježiša keď hovorí: „Ale hľadajte najprv kráľovstvo Božie a Jeho spravodlivosť (Božiu) a všetko ostatné bude vám pridané. Nebuďte ustarostení o zajtrajší deň, lebo zajtrajší deň sa postará o seba. Dosť má deň svojho trápenia.“ (Mt 6,33-34)

A tak nám všetkým napokon prajem, aby sme „múdre srdcia všetci získali“. Aby sme nič neodkladali do budúcnosti, ale čo sa dá, urobili ešte v ten istý deň.

S radosťou vám musím oznámiť, že od septembra chodím aj do Domova dôchodcov a sociálnych služieb do Sklabinej. Od leta minulého roka aj do DD a SS v Dolných Plachtinciach – a to raz mesačne. Spolu je v oboch domovoch dôchodcov asi 30 ľudí a všetci sú účastní aj evanjelických pobožností. Hoci evanjelikov je asi iba 1/3-ina.

Ako náhle to bude možné, po uvoľnení opatrení, neodkladajme ani svoj príchod do chrámu a k spovedi. Boh nás všetkých čaká, miluje a chce mať spoločenstvo s nami.

No a ako náhle to bude možné, uvedieme do života aj knihu pána profesora Pavla Antolovho „Stredné Plachtince vo fotografii“. Malo to byť už túto nedeľu 18.10.2020. No pevne veríme, že sa nám to do konca tohto kalendárneho roka podarí. Možno v advente.

Ja sa chcem aj na tomto mieste srdečne poďakovať všetkým vám, ktorí ste nelenili a prišli do oboch našich kostolov podporiť aj toto vzácne dielo. Niektorí ste peniažky priniesli priamo na faru a niektorí ste ich poslali na účet nášho cirkevného zboru. Celkovo zbierka na túto knihu za cirkevný zbor činila 607 eur. Tento môj príspevok chcem zakončiť uistením, že každého darcu, ktorý dáva s úprimným srdcom, miluje Boh. A On sám nech aj vám srdečne oplátí aj tento prejav dobročinnosti.

Všetkým vám ešte chcem pripomenúť, že sa od začiatku októbra začal vyberať aj cirkevný príspevok. Tento zostal nezmenený, je ako po iné roky. Uhradiť ho môžete bratom a sestrám kostolníkom či kostolníčkam, ktorí ho aj tento rok vyberajú. Všetci, ktorí prispějete z úprimného srdca, podporíte tým svoj cirkevný zbor a našu evanjelickú cirkev a. v. Všetkým darcom aj tým, ktorí pravidelne podporujú náš cirkevný zbor príspevkami, oferoou či milodarmi aj z tohto miesta srdečne a úprimne ďakujeme.

Kto by ste mali záujem o knihu zamyslení „Smieť žiť pre Krista 2021“ v cene 4 euro, alebo „Tesnou bránou 2021“ v cene 4 euro, alebo o knihu o Izraeli „Atlas neznámych území“ od Zuzany Vaľovskej- informujte sa na fare. Nové Tranovského kalendáre 2021, rovnako ako stolové či nástenné kalendáre na rok 2021 budú len v novembri.

Hospodine Pane buď i naďalej s nami, a sprevádzaj všetkých nás svojou pomocou a ochranou, aby sme múdre srdcia všetci získali.

DUCHOVNÉ ZAMYSLENIE

Milí priatelia. Keďže v týchto týždňoch nám nie je opäť dovolené stretávať sa v našich chrámoch, súčasťou tohto čísla Dolinianskych zvestí budú aj dva duchovné príhovory, ktoré prosím od nás s láskou prijmite. Bude sa v nich hovoriť najmä o súčasnej situácii, ale aj o úcte, láske, o viere a nádeji. Zároveň si spolu spomenieme aj na tých, ktorí už nie sú medzi nami a na ktorých s láskou stále myslíme. No a keďže 31. október je náš najväčší evanjelický a. v. sviatok- Pamiatka reformácie- prijmite s láskou aj Pastiersky list našich bratov biskupov, ktorý v našom časopise tiež uverejňujeme.

Október – mesiac úcty k starším

Text z Biblie: Kniha Kazateľ 3. kapitola, verše 1-15

Drahí priatelia!

Satan si zvolal celosvetové zhromaždenie démonov. Vo svojom úvodnom prejave povedal:

"Nemôžeme kresťanom zabrániť, aby chodili do kostola. Nemôžeme im zabrániť, aby čítali Bibliu a poznávali pravdu. Dokonca im nemôžeme zabrániť ani v tom, aby si vytvorili dôverný vzťah so svojim Spasiteľom. Nechajme ich teda, nech to niektorí robia.

ALE PRIPRAVME VŠETKÝCH ĽUDÍ O ČAS! Postarajte sa o to, aby nemali čas budovať si vzťah k Ježišovi Kristovi. Práve toto od vás CHCEM! " povedal diabol. "Zabráňme im v tom, aby boli menej v kontakte so svojim Spasiteľom a neudržiavali tak po celý deň toto životodarné spojenie!" "Ako to máme spraviť?" zvolal jeho démoni.

"Snažte sa, aby boli ľudia myslou stále zaneprázdnení nepodstatnými vecami" odpovedal diabol. "Pokúšajte ich, aby stále viac míňali peniaze a potom si na to požičiavali. Presvedčte ženy, aby chodili do práce a trávili tam veľa času a muži, aby pracovali šesť až sedem dní v týždni, desať až dvanásť hodín denne. Aby si potom za to dovolili žiť prázdný život. Zabráňte im tráviť veľa času so svojimi deťmi. Nech nemajú čas ani prísť pozrieť svojich rodičov a starých rodičov.

Keď sa potom ich rodiny rozpadnú, nebude už v ich domovoch úniku od pracovného stresu!"

"Pôsobte neustále na ich myseľ, aby nepočuli ten tichý hlas Ježiša. Zlákať ich, aby si na cestách neustále púšťali hudbu z rádia. Aby mali doma stále zapnuté televízory a počítače. A dohliadnite na to, aby v každom obchode a reštaurácii neustále hlasno vyhrávala hudba. To úplne zamestná ich myseľ a preruší ich spojenie s Kristom."

"Dbajte na to, aby mali ľudia už pri raňajkách množstvo časopisov a novín. Dvadsaťštyri hodín denne útočte na ich mozog správami. Pri šoférovaní ich vyrušujte billboardmi. Naplňte ich e-mailové schránky hlúposťami, katalógmi tovarov, ponukami zliav a falošnými nádejami."

"V novinách, časopisoch a v televízii im stále ukazujte štíhle modelky, aby muži začali veriť tomu, že najdôležitejšia na ženách je ich vonkajšia krása a aby začali byť nespokojní so svojimi manželkami."

"Snažte sa, aby boli manželky po celom dni príliš unavené, než aby mohli milovať svojich manželov. Pridajte im k tomu aj bolesti hlavy! Keď neprejavia svojim manželom potrebnú lásku, oni si ju začnú hľadať inde. Toto ich rodiny rýchlo rozbije."

"Zmeňte deťom Ježiška za Santa Clausa, aby ste tým odvedli pozornosť od skutočného zmyslu Vianoc. Dajte im veľkonočného zajačika, aby im nik nehovoril o Ježišomv zmrtvýchvstaní a o Jeho moci nad hriechom a smrťou."

"Veďte ich k tomu, aby žili nezriadené životy. Snažte sa, aby sa z rekreácií vracali vyčerpaní. Zamestnávajú ich, aby nemali čas ísť do prírody a premýšľať o Božom stvorení.

Posielajte ich do kín, zábavných parkov na hry a koncerty."

"Hlavne ich stále zamestnávajú hlukom!"

"Keď sa potom zídu v duchovnom spoločenstve zariadte, aby viedli plané reči a ohovárali jeden druhého. Domov potom prídu so zlým svedomím. Naplňte ich život množstvom drobných a nepodstatných vecí, aby nemali čas čerpať silu od Ježiša. Tak budú skoro na všetko sami a kvôli týmto nepodstatným veciam obetujú svoje zdravie a neskôr aj rodinu."

"TOTO URČITE ZABERIE!"

Toto je môj plán! Démoni sa horlivo pustili do diela a snažili sa, aby boli ľudia stále viac a viac zamestnaní a uponáhľaní a stále behali sem a tam. Aby mali málo času na svojho Boha a svoje rodiny. Aby nemali čas druhým poslúžiť a povedať im o tom, že Ježiš má moc zmeniť ich život. Uspel diabol v tomto pláne? Posúďte to, bratia a sestry, sami...

Izolácia, nedostatok času na našich blízkych- manželov, deti, rodičov či starkých- to všetko sú znaky diabolského úspechu. Postaviť sa mu môžeme jedine vierou v Krista, láskou k druhým ľuďom a nádejou na Božie víťazstvo. Ku tomu však nemôžeme prepočítať v hluku tohto sveta Boží hlas. Neprepočujme Ho a vždy keď nás zvony zvolávajú do chrámu- s láskou Božie pozvanie prijmime.

Pamiatka zosnulých 2020

Tie slová útechy života večného dopraj nám z lásky, večný Bože náš. Ku sebe obráť myseľ nás každého, prebúdaj, potešuj, posväť nás. Amen

Text z Biblie: List apoštola Jakuba 4. kapitola, verše 13- 17

Vzácní priatelia!

Jeden vzácny človek hovorí o hodnote ľudského života tieto slová:

„Slnko práve vychádzalo , keď som sa blížil k cintorínu Rolling Hills. Tento malý cintorín je známy svojimi krásnymi lúkami a otvorenými výhľadmi. Cesta k nemu viedla popri jazere, kde som v detstve chodieval s otcom na ryby. Vystúpil som z auta a stúpil po svahu. Díval som sa na les krížov na hrobch.

Rozmýšľal som o životoch, ktoré predstavovali. A viac ako inokedy som si uvedomoval, že aj ten najdlhší ľudský život je v porovnaní s večnosťou neuveriteľne krátky.

V živote sa my ľudia zaoberáme toľkými triviálnosťami a zabúdame pritom na to najdôležitejšie. Neuvedomujeme si, že život nám pretečie medzi prstami, ak ho pevne neuchopíme. A často sa prebudíme až vtedy, keď je neskoro a naše najlepšie roky sú za nami.

Na tomto mieste som si jasne uvedomil, že honba za prchavými odmenami nesmie byť zmyslom môjho života. Vo svojom živote máme prebudiť svoje najlepšie „Ja“.

My- ľudia väčšinou žijeme, akoby sme mali nekonečne veľa času. Odkladáme životné zmeny a podmieňujeme ich nejakou udalosťou v budúcnosti. Hovorievame: „keď dostanem povýšenie, budem so svojou rodinou a deťmi tráviť viac času,“ ... „Keď deti odrastú, budem sa viac baviť,“ ... „Keď zarobím viac peňazí, budem sa snažiť splniť si svoje sny,“ ... „Len čo sa pominie toto stresujúce obdobie, budem sa viac starať o svoje zdravie...“

Život však na nikoho nečaká! A jedna z najdôležitejších vecí, ktorú sa môžeme na tomto mieste ticha naučiť - je pripomínať si svoju smrteľnosť. Nezabúdaj, že čas je naša najvzácnejšia komodita. A nikto z nás nevie, kedy jeho čas vyprší... Každý deň by sme mali žiť tak, akoby to bol náš posledný deň. A správať by sme sa mali ku každému tak, akoby sme ho už nikdy nemali vidieť.

Navrhujem ti, priateľu, aby si si občas v nedeľu privstal a prišiel sem... Rozmýšľaj o tom, aký život chceš žiť a čo všetko chceš v živote dosiahnuť. A rozmýšľaj aj o tom, že zrádzaš sám seba, ak tak nežiješ každú hodinu, každý jeden deň. Lebo život ti v každom jednom okamihu poskytuje obrovské možnosti. A každý jeden deň, keď sa prebudíš, je dar, ktorý ti je darovaný...

Ľudia majú veľké plány, čo všetko budú vo svojom živote robiť, až nastane ten správny čas. A nikto neplánuje zomrieť!“

Vzácní priatelia, každá chvíľa, keď prichádzame k hrobom svojich blízkych či keď na nich s láskou myslíme, je veľkou príležitosťou pre nás. Príležitosťou uvedomiť si hodnotu nášho života. Každá chvíľa, ktorú nám tu dáva Boh, je nesmierny poklad. Nepremárnime ho, prosím. Nenaháňajme stále ktovie aký zajtrajšok: „Žíme lepšie ako môžeme, myslíme lepšie ako môžeme a vydajme zo seba to najlepšie už dnes...“

Jednej staršej ženy sa raz ktosi opýtal, či by prežila svoj život inak, keby to bolo možné... V tej chvíli odpovedala, že nie, ale potom o tom premýšľala a vyslovila tieto slová:

- *Keby som mohla žiť znova menej by som hovorila a viac počúvala*
- *Neodmietla by som pozvať priateľov na večeru, pretože mám škvrnu na koberci a vyblednutú sedačku*
- *Našla by som si čas počúvať dedka, keď spomínal na roky svojej mladosti*
- *Nenechala by som roztopiť sviečku v tvare ruže zabudnutú niekde v komore. Sama by som ju roztopila tým, že by som ju zapálila*
- *Váľala by som sa s deťmi na lúke a nedbala by som na škvrny po tráve*
- *Plakala a smiala by som sa menej pri televízii či internete, ale viac pri prežívaní svojho vlastného života*
- *Keby som ochorela, ostala by som v posteli a nešla by som do práce s horúčkou. Svet sa predsa nezastaví, keď tam pár dní nebudem*
- *Aj keby som nevedela, kedy sa skončí 9 mesiacov ťarchavosti, radovala by som sa z každej chvíle. Lebo by som vedela, že pod srdcom mi žije niečo úžasné. A že je to jedinečná príležitosť spolupracovať s Bohom na uskutočňovaní zázraku*
- *Svojmu synčekovi, ktorý ma radostne bozkáva, by som nikdy nepovedala: „Dost už, dost! Chod' sa už umyť, lebo večera je na stole.“*
- *Hovorila by som mu čo najčastejšie: „Mám ťa rada!“ a čo najmenej: „Je mi ľúto!“ A predovšetkým by som využila každú chvíľu v živote so svojimi najdrahšími čím viac...*

Čas je to jediné, priatelia čo máme. A aj táto doba nás núti jasne si uvedomiť a poznať, že peniaze, zlato ani drahokamy sa ješť nedajú. A ak zabudneme na múdrosť našich otcov, predkov, ktorí si vážili prírodu, život a rodinu či spoločenstvo, potom nám to bude potrebné nemilosrdne pripomínať. Táto doba, ktorú práve žijeme nás práve týmto vzácnym veciam chce naučiť a priviesť.

Pastiersky list Zboru biskupov ECAV k Reformácii 2020

Milé sestry a milí bratia.

Tohtoročnú pamiatku reformácie, spojenú s 500. výročím prvého prečítania Lutherových 95 téz proti odpustkom na území Slovenska, si pripomíname vo výnimočnej situácii, mimo naše chrámy a spoločenstvá, v ohrození pandémie. Ale práve tieto okolnosti môžu priniesť o to prenikavejšie impulzy k reformácii dnešnej cirkvi.

Skúsme sa na niektoré z nich pozrieť vo svetle Božieho slova z 1Kor 15, 58:

A tak, bratia moji milovaní, buďte pevní, neklatíví, rozhojňujte sa stále v diele Pánovom, vediať, že vaša námaha nie je márna v Pánovi.

Prečítaný verš a celá 15. kapitola 1. listu korinským kresťanom je výzvou k pevnosti a stálosti vo viere v evanjelium. Jeho jadro pripomína apoštol slovami v treťom a štvrtom verši: „Kristus umrel pre naše hriechy podľa Písem a bol pochovaný a v tretí deň bol vzkriesený podľa Písem.“ Následne rozvíja toto evanjelium silným dôrazom na vzkriesenie: „Ak Kristus nebol vzkriesený, márna je vaša viera.“ (v. 17)

Veriť v Pána Ježiša Krista, v jeho smrť a vzkriesenie znamená istotu. Istotu života a záchrany. Tak veľmi ju potrebujeme, zvlášť v týchto neistých časoch. Základom reformácie bolo a je zakotvenie v Božom slove. Ono je istotou, je stále, nemenné, zostáva naveky. Táto zakotvenosť nám umožňuje byť otvorení a reflektovať aj výzvy akokoľvek búrlivej a premenlivej súčasnosti.

Pomenujme tri z nich.

Pandémia koronavírusu nám stále zreteľnejšie ukazuje, že život cirkvi sa mení. Stále viac sa odohráva vo virtuálnom priestore. Je to situácia vynútená okolnosťami, ale zároveň zisťujeme, aký je to silný nástroj zvestovania evanjelia. Nemusíme ho tak vnímať iba ako náhradu za bežné stretnutia, ale ako príležitosť a výzvu k šíreniu zvesti o ukrižovanom a vzkriesenom Kristovi všetkým ľuďom, až do posledných končín zeme.

Chceme vás však zároveň vyzvať a poprosiť, aby ste nezabúdali na svoje spoločenstvá a aby ste ich neopúšťali. Aby hneď keď to bude možné, ste sa do nich vrátili s novým odhodlaním a nasadením pre šírenie evanjelia a s novou odvahou vyjsť s jeho poslanstvom aj mimo chrám.

Chceme zároveň poďakovať všetkým, ktorí využívajú súčasné možnosti technológií na to, aby Božie kráľovstvo rástlo medzi nami.

Druhou výzvou je nový zákon o financovaní, ktorý schválila synoda našej cirkvi. Prinesie zmeny. Jeho uskutočňovanie v praxi bude vyjadrením toho, ako nám na našej cirkvi záleží a čo sme pre ňu ochotní spraviť a obetovať. Viac ako o financovanie pôjde o charakter našej cirkvi do budúcnosti. Dokážeme udržať pracovníkov na Božom diele a spoločnú službu a rozvíjať ju, alebo budeme musieť iba šetriť za každú cenu a zredukovať čo sa dá?

Prijmite prosím aj túto zmenu ako príležitosť nastaviť našu cirkev do budúcnosti správnym spôsobom.

Tretia výzva sa týka dobrovoľníctva. Chceme vyzvať a poprosiť predovšetkým mladých ľudí, aby neprehliadali výzvy k dobrovoľníckej pomoci súvisiacej s pandemiou. Možností je veľa. Ukážme, že dokážeme o láske, milosrdenstve a obetavosti nielen rozprávať, ale aj niečo spraviť. Toto pozvanie je zároveň pre všetkých, samozrejme pri zvážení zdravotných rizík a zachovaní bezpečnostných opatrení. Ukážme, že aj v týchto neľahkých časoch vieme dbať viac na druhých, ako na seba. Buďme pevní, neklatíví. Skrze Pána Ježiša Krista máme víťazstvo, máme život. Ako On bol vzkriesený z mŕtvych, aj my budeme žiť.

Prajeme vám takúto vieru, aby ste ňou prekonávali každý strach, osamelosť, stres, chorobu, únavu, frustrácie, utrpenie. Modlíme sa za vás, za našu cirkev aj celú situáciu spôsobenú koronavírusom a prosíme, aby ste zostali verní a vytrvalí aj na modlitbách. Pán Ježiš je víťaz, On žije, aj my budeme žiť.

Ján Hroboň
biskup ZD ECAV

Ivan Elko
gen. biskup ECAV

Peter Mihoč
biskup VD ECAV

KOMPOSTOVANIE

Súčasná domácnosť pri svojej prevádzke vyprodukuje veľké množstvo odpadu. Veď stačí pozrieť na smetné nádoby pred bytovkami, ale aj pred rodinnými domami. Nie je veľký rozdiel medzi mestom a dedinou. Pritom za odvoz a likvidáciu odpadu platíme čoraz viac peňazí. Ale veľa toho, čomu hovoríme odpad a vyhadzujeme do kontajnerov, by sa dalo využiť a súčasne tým ušetriť sebe veľa peňazí. Nie len za odvoz. Hovorím o rastlinných zvyškoch z kuchyne, ale aj záhrady a o využití týchto surovín vo vlastnej záhrade.

Odpad môže byť surovina

Značnú časť odpadu tvoria obalové materiály. Časť z nich sa dá recyklovať, keď využijete príslušne označené kontajnery. No veľký objem odpadu tvoria zvyšky zeleniny a ovocia. Či už sú to šupky zo zemiakov, vňať koreňovej zeleniny alebo ohryzky jablák a podobne. Všetko je to rastlinný materiál, ktorý vzišiel zo zeme, obsahuje jej živiny. A teraz to väčšinou vyhodíme, zlikvidujeme.

Keby sme tento rastlinný odpad nedávali do smetných nádob a nenechávali odvážať, zlacnili by sme odvoz a likvidáciu odpadu sebe aj obci a predĺžili životnosť skládok komunálneho odpadu. Samozrejme, iba malú časť ušetrených prostriedkov by videla samotná domácnosť, produkujúca odpad. Ale to by bola len časť úspor. Ako ich doceliť?

Stačí pozerieť sa na rastlinný odpad z domácnosti ako na zdroj, nie odpad. Ako surovinu, nie ako problém. Stačí sa pozrieť, ako sa s ním nakladalo v minulosti, poučiť sa u našich predkov. Oni nemali možnosť dávať odpad do kontajnerov, z ktorých jedno ráno zázračne zmizne. Časť odpadu z kuchyne skončila ako krmivo hydiny či prasiat, zvyšok išiel na kompostovisko.

Každý, kto býva v rodinnom dome a má záhradu, môže aj dnes kompostovať rastlinný odpad z kuchyne. Postupom času sa všetok tento odpad za pomoci baktérií, dážďoviek a iného hmyzu premení na kompost a kvalitný substrát. V procese spracovania sa objem materiálu neustále znižuje, takže aj priemerne veľký kompostér vydrží veľmi dlho, pretože v ňom úroveň kompostu veľmi klesá. Stačí, keď doma vedľa koša na odpad do kontajnera postavíte nádobu na recyklovateľné rastlinné zvyšky a tie vynášate do kompostu. Hoci existujú rôzne prípravky na urýchľovanie kompostovania a podobne, v princípe nemusíte robiť nič, len stále pridávať na vrch ďalší rastlinný odpad.

V záhradách vzniká tiež ohromné množstvo rastlinného odpadu. Haluze po reze stromov alebo viniča, tráva po kosení, seno. Vňať rastlín po zbere úrody, zničené plody

zeleniny alebo jednoducho prezreté ovocie či množstvo lístia. Dnes sa stalo samozrejmosťou, že sa tento „odpad“ nespája, lebo je to zákonne postihované, ale vyváža na skládky. A platí sa za to.

Pritom haluze po štiepkovaní a ostatný rastlinný materiál bez úprav môže okamžite skončiť v kompostéri. A zväčšiť objem kompostovaného materiálu. A teda vytvoriť väčšie množstvo kompostu a substrátu. Rovnako tak popol z čistého dreva a veľmi vhodné je pridávať do kompostéra drevené uhlie, ktoré výrazne zvyšuje úrodnosť pôdy. A pôda, obohatená kompostom o humózne látky, lepšie zadržiava vodu, čo je v nastupujúcom suchu zvlášť významné. Ušetríme aj na zavlažovaní.

Substráty sa dnes bežne predávajú v záhradkárskych obchodoch aj supermarketoch. To kedysi nebolo. Starú mamu by nenapadlo kúpiť si zem v obchode, platiť za ňu, aby si zasadila novú ružu alebo vysadila nový krík ríbezle či len prihnojila ovocný strom. My to tak robíme bežne a pripadá nám to normálne...

Keď si dokážeme doma sami vyrobiť kompost a substrát pre izbové, balkónové aj záhradné rastliny, ušetríme. Keď si substrát vyrábame kompostovaním odpadu z kuchyne a záhrady, ušetríme dvakrát. Nemusíme platiť odvoz odpadu a nemusíme kupovať substráty. A keď používame kompost na zlepšovanie pôdy pre pestovanú zeleninu, ušetríme za hnojivá.

Rastliny pre svoj rast potrebujú živiny z pôdy. Rovnako tak tráva. Aj burina. Keď zvyšky zeleniny, trávu aj vytrhanú burinu spálime, všetky tieto živiny skončia v ľufte, doslova. Keď to všetko necháme odviezť do zberných dvorov, veľmi často skončia vo výrobniciach substrátov, a potom si ten substrát kúpime v obchode. Prečo, keď si ho môžeme vyrobiť sami, doma, rýchlejšie? Prečo nechávame druhých zarábať na nás?

Ako funguje kompostér?

Niektorí ľudia sú presvedčení, že kompostér smrdí. Ale iba ak je zle postavený. Správne urobený kompostér má kontakt so zemou, bočné steny umožňujú vstup vzduchu a jeho vrch prijíma vodu z dažďa a pritom je v tieni napríklad stromu, aby ho slnko nevysušovalo. Môžete si kúpiť hotový plastový alebo si vlastnými rukami urobiť jednoduchý drevený, hoci aj zo starých paliet. Pre domácnosť stačí o objeme asi 1 m³, v záhrade je lepší väčší, cca 2 m³, ideálne dva.

Mnohé magazíny vás budú presviedčať, že kompostér potrebuje dávku štartovacej kultúry a občas prehodiť, aby netlel. Z vlastnej dlhoročnej skúsenosti môžem povedať, že sú to hlúposti. Úplne stačí dodržať zásady z predchádzajúceho odstavca a pravidelne striedať vrstvy.

Teda šupky, trávnu, lístie, prípadne štiepku z haluziny. Intenzívne produkovaný kompost máte za niekoľko mesiacov, extenzívne do roka. Ak ho súrne nepotrebujete, úplne stačí do kompostéra len pridávať materiál a občas, keď neprší, ho pokropiť jednou či dvomi kupami vody.

Vlhký substrát za pomoci dážďoviek a pôdných baktérií je postupne rozkladaný a premieňaný na výživný kompost. Preto je dôležité, aby kompostér nestál na betónovej dlažbe alebo štrkovom násype, ale priamo na pôde či trávniku. Pri kompostovaní sa zo zelenej hmoty zo záhrady aj kuchynského rastlinného odpadu uvoľňuje vzduch aj voda a úroveň kompostu klesá. Na spodu je už hotový kompost, na vrch pridávame ďalší materiál a teda potravu pre dážďovky a užitočné baktérie.

Kupované plastové kompostéry majú na spodku dvierka na vyberanie hotového kompostu, vo fungujúcej záhrade je výhodnejšie mať vedľa seba kompostéry dva. Do jedného celý rok plníme záhradný a kuchynský odpad, v druhom kompost zreje, prípadne po roku ho z neho vyberáme a používame ako substrát na truhlíkové kvetiny či na zlepšovanie pôdy pre kríky a stromy alebo zeleninu v záhrade. Nemusíme kupovať hnojivá v meste.

Čo do kompostéra nepatrí?

Určite doň nedávajte varené zvyšky jedál alebo živočíšny odpad, to by ste len podporili potkanov. Problémom môže byť aj kvitnúca burina. Papierové sáčky z čajov alebo kávy môžu byť chemicky ošetrované. Rovnako tak šupky z exotického ovocia z obchodu. Do kompostu nepatrí ani pečivo a chlieb ani konzervované ovocie a zelenina.

Kompostovať sa skutočne oplatí

Je to na vás, či zostanete pri doterajšej praxi odvozu odpadu a necháte trvale ochudobňovať pôdu vo vašej záhrade alebo pristúpíte k zlepšovaniu kvality pôdy, k lepšiemu rastu zeleniny a vyšším výnosom. Či budete platiť za odvoz odpadu a nákup substrátov a hnojív, alebo využije danosti prírody a ušetríte si čas a najmä peniaze.

Príklady materiálov vhodných na kompostovanie

Dusíkaté materiály (mäkké, zelené a šťavnaté materiály)	Uhlíkaté materiály (tvrdé, hnedé a suché materiály)
Zvyšky z čistenia ovocia a zeleniny	Seno
Zvyšky rastlinných jedál	Kôstky, makovice
Tráva, zvädnuté kvety	Suché zvyšky z pestovania
Vypletá burina	Konáre, štiepka, hobliny, piliny
Hnoj a trus hospodárskych zvierat	Lístie (aj orechové), ihličie
Čaj, kávová usadenina	Kukuričné klasy a stonky
Znehodnotenú potraviny	Papierové obrúsky a vreckovky
Zhnilé ovocie a zelenina	Škrupiny z vajec a orechov
Zelené zvyšky z pestovania	Popol z dreva

DÔLEŽITÉ UPOZORNENIE!

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch zakazuje pod hrozbou vysokej pokuty biologický odpad z údržby verejnej a súkromnej zelene a záhrad (vrátane cintorínov):

- spaľovať,
- vyhadzovať na nelegálne (čierne) skládky,
- ukladať do zberových nádob na zmesový komunálny odpad a odvážat ich na skládky odpadov.

Viac informácií o kompostovaní nájdete na www.kompost.sk.

CHRÁŇME SA SPOLOČNE

PREČO NOSIŤ RÚŠKA?

Prekrytie horných dýchacích ciest významne znižuje riziko prenosu ochorenia. Je prejavom ohľaduplnosti voči ostatným – nikdy nevieme, či človek vedľa nás nemá vážne ochorenie a nákaza novým koronavírusom môže byť pre neho smrteľná. Rúško (pokiaľ nie je jednorazové) pravidelne perte, alebo vyvárajte v horúcej vode.

DOPRAVA

V hromadnej doprave používajte prekrytie horných dýchacích ciest. Po vystúpení z dopravného prostriedku si umyte, alebo dezinfikujte ruky, ak je to možné. Noste so sebou malé balenie dezinfekcie.

NÁKUPNÉ CENTRÁ A VEREJNÉ BUDOVY

Vždy používajte prekrytie horných dýchacích ciest. Dobu pobytu v takýchto priestoroch obmedzte na nevyhnutné minimum, pri vstupe a odchode si dezinfikujte ruky. Vyhýbajte sa pobytu v baroch a na diskotékach.

ČO ROBIŤ V PRÍPADE PREJAVU PRÍZNAKOV OCHORENIA?

Kontaktujte svojho všeobecného lekára (telefonicky), v prípade víkendu, ambulanciu pohotovostnej služby. Zostaňte v domácej karanténe, noste rúško, vetrajte priestory, v ktorých sa zdržujete.

ČO ROBIŤ PO NÁVRATE ZO ZAHRAŇIČIA?

Ak prichádzate z menej rizikovej krajiny, nie sú potrebné žiadne opatrenia. Zoznam takýchto krajín je priebežne aktualizovaný na stránke ministerstva zahraničných vecí (www.mzv.sk). Ak prichádzate z ostatných krajín, zaregistrujte sa na stránke www.korona.gov.sk, zostaňte v domácej karanténe a na piaty deň absolvujte testovanie. O test môžete požiadať rovnako cez stránku www.korona.gov.sk, alebo kontaktujte príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva.

ČO ROBIŤ V PRÍPADE KONTAKTU S OSOBOU POZITÍVNE TESTOVANOU NA OCHORENIE COVID-19?

Zostaňte v domácej karanténe a kontaktujte príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva.

R – O – R

Dodržiňte zásadu Rúško – Odstup – Ruky, správajte sa zodpovedne, dodržiavajte pravidlá a nariadenia, ktoré platia vo verejných budovách, zariadeniach sociálnych služieb, školách a pod.

Ernest POLTÁRSKY

olejomalba Evanjelický a.v. kostol v Stredných Plachtinciach (2020)

DOLINIANSKE

ZVESTI

tel: +421 47 48 303 01
obec_str.plachtince@stonline.sk
www.stredneplachtince.sk

Vydanie: č. 3/2020

Tlač: OcÚ Stredné Plachtince

Obsahová korektúra: **Štefan BENKO**

Jazyková úprava: **neprešlo jazykovou úpravou**

Grafická úprava a zalamovanie: **Bc. Ján ONDREJKOV**

Tlač: OcÚ Stredné Plachtince

Textovú časť obecných novín „Dolinianske zvesti“ pripravovali:

Štefan BENKO, Mgr. Mgr. Mária FERENCOVÁ, Dana NOVÁKOVÁ, Mgr. Jaroslav ĎURIŠ, Július FABIÁN

Fotografická časť:

Archív obce Stredné Plachtince, Archív CZ ECAV Stredné Plachtince, Archív ZŠ Stredné Plachtince a Bc. Ján Ondrejkov

© 2020 OcÚ Stredné Plachtince. Všetky práva vyhradené.